

Pabo HvA en UPvA: Competentiematrix *Leren lesgeven in de grote stad (Amsterdam)*

Competentiematrix Pabo HvA en UPvA

Leerkracht primair onderwijs is een complex en uitdagend vak. Het vraagt kennis over onderwijs, leren, opvoeding en schoolvakken, maar ook vaardigheden op het terrein van instrueren, begeleiden, volgen en communiceren, en een houding waarbij de leerkracht voortdurend gericht is op het leren van kinderen en van zichzelf. Het geheel van kennis, vaardigheden en houding noemen we competenties. De competenties die volgens de HvA en de UPvA nodig zijn voor het leraarschap zijn uitgewerkt in deze competentiematrix.

Het uitgangspunt van deze matrix vormt de uitwerking van de Amsterdamse beroepsstandaarden voor het primair onderwijs, die weer ontleend zijn aan de definiëring van de landelijk vastgestelde SBL-competenties. Ook is gebruik gemaakt van de competentiemeter van Pabo HvA en heeft er een aanscherping plaatsgevonden op basis van profilering van de opleiding op het gebied van 'Urban Education'.

In de competentiematrix zijn drie niveaus aangegeven. De niveaus geven de richting van de ontwikkeling tot leerkracht basisonderwijs aan. Student en opleiding hebben hiermee de mogelijkheid de voortgang qua ontwikkeling te volgen en te bewaken. De drie niveaus zijn:

1. Beginnend (jaar 1, waarvan de onderstreepte aspecten gekenmerkt zijn als zijnde in de basis 'beroepsgeschikt'),
2. In ontwikkeling (realisatie in jaar 2 en 3 en eis voor lio-bekwaam).
3. Startbekwaam (na lio-blok, afgestudeerden van HvA en UPvA moeten aan deze eisen voldoen)

Daarnaast zijn bij wijze van ontwikkelingsperspectief de twee daarop volgende niveaus opgenomen:

4. Vakbekwaam (te bereiken na ongeveer 5 jaar ervaring als leerkracht primair onderwijs)
5. Excellent

Deze competentiematrix is de maat waarmee de beroepsontwikkeling van de studenten wordt gemeten in de stage en de opleiding. Omdat we met deze matrix aansluiten bij de normen die binnen het Amsterdamse basisonderwijs zijn vastgesteld zal dit de overgang van student naar leerkracht soepeler laten verlopen.

INTERPERSOONLIJKE COMPETENTIE	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Algemene communicatie ¹	<p><u>Komt gemaakte afspraken meestal na en communiceert over niet nagekomen afspraken.</u></p> <p>Communiqueert voornamelijk vanuit eigen perspectief.</p> <p><u>Stelt soms een vraag.</u></p> <p>Heeft zicht op eigen en andermans emoties.</p>	<p>Komt gemaakte afspraken altijd na.</p> <p>Communiqueert verbaal en non-verbaal met leerlingen door zich ook in de leerling te verplaatsen.</p> <p>Reageert op inhoudsniveau.</p> <p><u>Stelt af en toe vragen.</u></p> <p>Houdt zich in en weert agressie af.</p> <p>Signaleert vormen van ineffectieve communicatie bij zichzelf en anderen</p>	<p>Denkt vooruit, plant zelf afspraken in en helpt de ander herinneren aan de afspraak.</p> <p><i>Communiqueert met leerlingen op een wijze die past bij hun achtergrond en ontwikkeling.</i></p> <p>Is zich bewust van de verschillende niveaus in communicatie (inhouds-, betrekings-, bestaansniveau) en kan op deze niveaus effectief communiceren.</p> <p>Stelt de juiste vragen op het juiste moment.</p> <p><i>Reageert adequaat als een leerling onheus wordt bejegend door medeleerlingen</i></p>	<p>Geeft en wekt vertrouwen.</p> <p><i>Signaleert tijdig gespannen situaties in de groep of tussen leerlingen en reageert hier adequaat op.</i></p> <p><i>Stimuleert het oplossend vermogen van de leerlingen</i></p> <p>Sluit in de contacten met ouders en kinderen op effectieve wijze aan bij cultureel bepaalde communicatiepatronen.</p>	<p>Communiqueert effectief, efficiënt en met empathie op elk niveau.</p> <p>Kan goed vragen stellen en de ander stimuleren om ook vragen te stellen.</p> <p>Heeft gezag en geniet vertrouwen; buigt agressie om en verbetert zo de relatie.</p> <p><i>Voorkomt door tijdig ingrijpen een gespannen situatie in de groep of tussen leerlingen</i></p>
B Communicatie met leerlingen, ouders	<p>Toont belangstelling voor wat leerlingen bezighoudt.</p> <p>Signaleert lastig gedrag van leerlingen en ouders.</p> <p>Is in staat eenvoudige leerstof uit te leggen.</p> <p>Handelt vanuit eigen perspectief.</p> <p>Probeert inschatting te maken van achtergrond.</p>	<p>Heeft zicht op enkele aspecten van dat wat leerlingen, ouders bezig houdt.</p> <p>Gaat lastige situaties met leerlingen, ouders en situaties wel aan, maar heeft daarbij hulp van anderen nodig.</p> <p>Begeleidt en stimuleert.</p> <p>Kan benoemen welke theoretische modellen ten grondslag liggen aan zijn interventies.</p> <p>Maakt steeds verbintenis tussen persoon en belang.</p> <p>Kent de achtergrond, of achterhaalt de achtergrond van leerlingen.</p>	<p>Heeft zicht op wat leerlingen, ouders bezighoudt en weet dat af en toe te benutten.</p> <p>Houdt zich staande bij lastige leerlingen, ouders en situaties.</p> <p>Bespreekt met (groep) leerlingen hun ideeën over de waarde die onderwijs heeft voor hun toekomst</p> <p>Stimuleert, bemiddelt en confronteert. en handelt adequaat.</p> <p><i>Benadert leerlingen met respect voor hun achtergrond en eigenheid</i></p>	<p>Heeft goed zicht op wat leerlingen, ouders bezighoudt en weet geregeld moeilijke leerlingen, ouders voor zich winnen.</p> <p>Verbetert door eigen handelen lastige situaties en de relatie met lastige leerlingen, ouders.</p> <p>Bespreekt met ouders de waarde van onderwijs voor de toekomst van hun kind(eren).</p> <p>Leidt, begeleidt, stimuleert, bemiddelt en confronteert op een vanzelfsprekende en geaccepteerde manier</p> <p><i>Bespreekt in de groep verschillende achtergronden en omgangsvormen en bevordert het onderlinge begrip en respect middels dialoog.</i></p>	<p>Coacht anderen bij lastige leerlingen, ouders en situaties</p> <p><i>Biedt collega's hulp om lastige groepssituaties op te lossen</i></p>

¹ Indeling in aspecten op basis van huidige competentiematrix UPvA en ILO

<p>C Communicatie gericht op relatie</p>	<p>Toont belangstelling voor leerlingen en ouders.</p> <p>Is bereid zich in de leefwereld en achtergrond van leerlingen te verdiepen.</p> <p>Maakt incidenteel informeel contact met leerlingen, ouders.</p>	<p>Maakt doelgericht contact met alle leerlingen, ouders.</p> <p><i>Bevordert samenwerking tussen leerlingen.</i></p> <p>Kent de brede culturele en religieuze achtergrond van leerlingen en hun ouders.</p>	<p>Initieert gesprek over normen en waarden op individueel niveau en in groepsverband</p> <p>Expliciteert dat leerkracht invloed heeft op de mening, het oordeel en het standpunt van leerlingen en dat meedenken noodzaak is.</p> <p>Bespreekt relatie rolmodel en ontwikkeling met leerlingen.</p> <p>Maakt wederzijdse relatie tot gespreksonderwerp.</p> <p><i>Bevordert samenwerking tussen leerlingen door het geven van groepsopdrachten waarin iedereen een taak heeft.</i></p>	<p>Maakt communicatieprocessen en patronen met kinderen, ouders en collega's bespreekbaar.</p> <p>Maakt verschillen in communicatiepatronen met kinderen, ouders en collega's bespreekbaar.</p> <p>Bespreekt doelen in communicatie met kinderen, ouders en collega's.</p> <p><i>Bespreekt in het team communicatievormen en – stijlen en werkwijzen die aansluiten bij verschillende achtergronden van leerlingen en/of die de samenwerking bevorderen.</i></p>	<p>Zet dialoog ingang over de normen van de school met betrekking tot niveau, omgangsprotocol, verwachtingen ten aanzien van leerlingen.</p>
<p>D Feedback Geven</p>	<p><u>Geeft feedback op gedrag, gericht op actuele situatie.</u></p> <p>Geeft feedback op leergedrag gericht op actuele situatie.</p> <p><u>Geeft feedback op resultaten.</u></p>	<p>Geeft feedback gericht op ontwikkeling.</p> <p>Geeft feedback op metacognitief niveau en stimuleert nadenken over leren.</p>	<p>Geeft feedback op resultaten en maakt analyse van tendensen op langere termijn. Koppelt dit terug.</p> <p><i>Stimuleert het zelfvertrouwen van leerlingen door waardering te tonen voor hun inspanningen.</i></p> <p>De motivatie en attributie van de leerling is uitgangspunt voor feedback en sturen op leren.</p>	<p>Formuleert feedback vanuit ontwikkeling en langere termijn. Kan respectvol confronteren.</p> <p>Checkt altijd of de leerling op taalniveau, betrekkingniveau en appel de boodschap begrijpen.</p> <p><i>Stimuleert leerlingen om binnen gestelde kaders een opdracht uit te voeren.</i></p>	<p>Kan feedback geven, concreet en specifiek, over deelaspecten, gericht op ontwikkeling en lange termijn, aan leerlingen en collega's.</p>
<p>E Communicatie met groepen</p>	<p><u>Kan de groep aanspreken.</u></p> <p><u>Ziet wat er in de groep gebeurt en maakt keuzes in de wijze van reageren.</u></p> <p><u>Kan groepjes aanspreken en aansturen.</u></p> <p>Kan de opbouw van de groep beschrijven.</p>	<p>Kan de groep aanspreken en aansturen.</p> <p>Kan kenmerken noemen van taakgedrag en sociaal gedrag van afzonderlijke groepsleden.</p> <p>Herkent ontwikkelingen in de groep en in de subgroepen.</p> <p><i>Hanteert leefregels in de groep ter bevordering van de omgang met verschillende achtergronden.</i></p>	<p>Observeert systematisch groepsproces bij leerlingen.</p> <p>Beschrijft en analyseert systematisch groepsproces</p> <p>Stuurt en begeleidt groepsproces</p> <p>Bespreekt met leerlingen hun toekomstperspectief en ambitie.</p>	<p>Observeert systematisch groepsproces bij collega's.</p> <p>Bespreekt met leerlingen hun toekomstige leerroutes gerelateerd aan hun ambitie en mobiliteitsbeelden.</p> <p><i>Maakt de gewenste omgangsvormen in de groep bespreekbaar en stuurt daarop.</i></p> <p>Bespreekt met leerlingen hun percepties van sociale segregatie en mobiliteit.</p> <p>Bespreekt met kinderen de positie van de leerlingen in de klassen- / schoolorganisatie.</p>	<p>Expliciteert visie op richting waarin groepsproces zou moeten groeien, op basis van observatie en analyse.</p> <p><i>Verzamelt informatie over verschillende achtergronden en de daarin geldende omgangsvormen en beschrijft op basis hiervan de omgangsvormen binnen de groep/school.</i></p>

<p>F Schriftelijke communicatie</p>	<p>Communiqueert schriftelijk op B2-niveau</p>	<p>Maakt zelden taal- en spelfouten in geschreven teksten</p> <p>Stemt schriftelijk taalgebruik af op de doelgroep</p>	<p>Schrijft foutloos Nederlands.</p> <p>Schrijft brieven, verslagen, rapporten en handelingsplannen volgens de normen die daaraan gesteld worden binnen het primair onderwijs.</p>		
<p>G Mondelinge communicatie</p>	<p>Toont aan zich bewust te zijn van taalfouten en grammaticale fouten.</p> <p>Afstemming van taalniveau op de ontvanger is wisselend.</p>	<p>Maakt zelden taalfouten en grammaticale fouten.</p> <p>Stemt taalgebruik meestal goed af op de ontvanger.</p>	<p>Spreekt foutloos Nederlands.</p> <p>Stemt taalniveau af op ontvanger en op de situatie.</p> <p>Toont respect voor het standpunt van leerlingen, ouders en collega's, geeft duidelijk aan als hij het oneens is met het standpunt.</p>	<p>Gebruikt verschillende taalstrategieën om de ander te begrijpen en om te communiceren.</p>	

PEDAGOGISCHE COMPETENTIE	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Zicht op leerlingen	<p><u>Heeft oog voor “de groep”.</u></p> <p><u>Heeft oog voor individuele leerlingen.</u></p>	<p>Heeft binnen de groep oog voor individuele leerlingen.</p> <p>Benadert leerlingen als individuen, onderkent de verschillende achtergronden van leerlingen in de groep en speelt hierop in.</p> <p>Houdt rekening met verschillen in ontwikkelingstempo van leerlingen.</p> <p>Zoekt zelf naar oorzaken van afwijkend gedrag.</p>	<p><i>Verdiept zich in iedere leerling en biedt een aanbod dat aansluit bij de leerstijl en ontwikkeling van de leerling.</i></p> <p><i>Consulteert collega’s bij twijfels over het ontwikkelingspatroon van leerlingen.</i></p> <p><i>Signaleert bij leerlingen stagnaties in hun ontwikkeling en onderneemt tijdig en adequaat actie.</i></p> <p>Herleidt afwijkend gedrag soms tot ontwikkelingsproblemen.</p>	<p>Weet wanneer afwijkend gedrag voortkomt uit ontwikkelingsproblemen. Consulteert externe instanties daarover en onderneemt passende actie.</p> <p><i>Benadert de groep als een geheel, waarbij iedere leerling waardering krijgt voor zijn/haar eigenheid.</i></p> <p><i>Betrekt in analyses van de ontwikkeling van leerlingen informatie uit meerdere bronnen en van andere deskundigen en betrokkenen (waaronder ouders/verzorgers).</i></p>	<p>Herkent in school trends bij ontwikkeling en leren van leerlingen. Presenteert trends aan collega’s.</p> <p><i>Bespreekt met collega’s tips en mogelijkheden om ontwikkelachterstanden bij leerlingen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.</i></p> <p><i>Bespreekt met collega’s hoe zij op een adequate wijze om kunnen gaan met verschillen in ontwikkeling en gedrag tussen leerlingen.</i></p>
B Bevorderen van competentie	<p><u>Vraagt hulp aan de mentor om de beginsituatie van de groep leerlingen in te schatten.</u></p> <p>Geeft leertaken die passen bij de beginsituatie.</p> <p><u>Activeert voorkennis.</u></p>	<p>Houdt aantoonbaar rekening met de beginsituatie van individuele leerlingen.</p> <p>Hanteert verschillende strategieën om beginsituatie in te schatten.</p> <p>Geeft uitdagende leertaken.</p> <p>Formuleert passende leerdoelen.</p> <p>Activeert voorkennis en maakt dit voor de leerlingen inzichtelijk.</p> <p><i>Is duidelijk over zijn verwachtingen van leerlingen, geeft aan wat ze aankunnen en geeft complimenten.</i></p>	<p>Geeft passende leertaken aan individuele leerlingen.</p> <p>Geeft duidelijk aan waar, hoe en wanneer vragen gesteld kunnen worden.</p> <p>Geeft aan welk leergedrag wenselijk is.</p> <p><i>Stelt voor alle leerlingen in de groep uitdagende leerdoelen vast en handelt daarnaar</i></p> <p><i>Achterhaalt of deze leerdoelen zijn gehaald.</i></p> <p><i>Spreekt hoge verwachtingen uit naar leerlingen, daagt hen uit dit waar te maken en complimenteert hen.</i></p>	<p>Leeft leergedrag voor.</p> <p>Laat de leerlingen de leeropbrengsten en hun gevoelens daarover benoemen.</p> <p><i>Stelt samen met leerlingen uitdagende leerdoelen op en maakt leerlingen medeverantwoordelijk voor het behalen van hun leerdoelen</i></p> <p><i>Stimuleert leerlingen om het beste uit zichzelf halen, door hen nog een stapje verder uit te dagen als voor mogelijk werd</i></p> <p><i>Gehouden</i></p> <p><i>Voert stimulerende gesprekken met leerlingen over de voortgang van het realiseren van hun leerdoelen</i></p>	<p><i>Vraagt leerlingen om feedback op bepaalde leeractiviteiten en gebruikt deze feedback om het aanbod binnen de school zichtbaar te verbeteren.</i></p>
C Bevorderen van autonomie	Biedt keuzemogelijkheden in leertaken	<p>Biedt keuzemogelijkheden in leerroutes</p> <p>Biedt keuzemogelijkheden in ondersteunend materiaal</p>	<p>Biedt keuzes in samenwerkingsvorm, volgorde, hoeveelheid van taken, aard van de taken.</p> <p>Laat leerlingen zelf oplossingsrichtingen, stappenplannen bedenken.</p>	<p>Organiseert momenten waarop leerlingen zelf de leerdoelen en vormgeving van leertaken bepalen en uitvoeren. Begeleidt dat proces.</p>	

<p>D Creëren van een rijke leeromgeving</p>	<p><u>Stelt kinderen vragen over zichzelf.</u></p> <p>Daagt leerlingen uit zelf vragen te stellen.</p> <p>Kan beperkingen en mogelijkheden benoemen van de leefwereld van de leerlingen in relatie tot de leerstof.</p>	<p>Gebruikt meerde strategieën om kinderen met verschillende achtergronden te betrekken bij het leren.</p> <p>Stelt leerlingen vragen naar hun achtergrond en leefwereld.</p> <p>Zorgt voor een leeromgeving die leerlingen bewust maakt van de ander.</p> <p>Stimuleert de belangstelling van leerlingen voor andere culturen, gebruiken, overtuigingen en talen.</p>	<p>Biedt een rijke taaleeromgeving aan in beeld, woord en tekst.</p> <p>Biedt een rekenrijke omgeving aan in woord, beeld en tekst.</p> <p>Is in staat de verschillen tussen leerlingen in te zetten als een verrijking voor de leefomgeving.</p>	<p>Leert de leerlingen zorg te dragen voor de leeromgeving, afgestemd op de actualiteit van de groep.</p> <p>Biedt een rijke culturele leeromgeving, waarbij de stad als bron wordt gebruikt.</p>	
<p>E Creëren van veiligheid</p>	<p>Kan benoemen welke aspecten bijdragen tot een veilige leeromgeving.</p> <p>Deelt leerlingen omgangsregels mee en is gericht op het handhaven ervan. .</p>	<p>Schept in de regel een veilige leeromgeving .</p> <p>Gebruikt conflicterende situaties op problemen te verhelderen.</p> <p>Bespreekt omgangsregels met leerlingen en handhaaft deze consequent.</p>	<p>Probeert leerlingen medeverantwoordelijk te maken voor een veilige leeromgeving.</p> <p>Treedt op bij negatieve groepsprocessen en anticipeert daarop.</p> <p><i>Stimuleert leerlingen om bij vragen een medeleerling om uitleg te vragen en te geven.</i></p>	<p>Schept en handhaaft een veilige leeromgeving, waar leerlingen zich medeverantwoordelijk voor voelen.</p>	
<p>F Toepassen van pedagogisch repertoire</p>	<p><u>Beschrijft gedrag.</u></p> <p><u>Observeert systematisch sociaal-emotioneel gedrag, leergedrag.</u></p> <p>Reageert met gebruikmaking van repertoire, onder begeleiding op leergedrag en sociaal emotioneel gedrag.</p>	<p>Registreert gericht sociaal-emotioneel gedrag en leergedrag.</p> <p>Kiest zelfstandig uit handelingsrepertoire, deels intuïtief, deels gericht, gefundeerd op basis van geobserveerd leergedrag en sociaal /emotioneel gedrag.</p>	<p>Handelt adequaat, gefundeerd op basis van observaties en interpretatie.</p> <p>Gebruikt meerdere handelwijzen voor eenzelfde soort situatie.</p> <p>Fundeert soms achteraf handelen op basis van theorie.</p>	<p>Interpreteert, onderbouwt, sociaal-emotioneel gedrag, leergedrag.</p> <p>Stelt zich steeds op de hoogte van actuele uitkomsten van pedagogisch onderzoek.</p> <p>Vertaalt dat naar de onderwijspraktijk</p> <p>Is een rolmodel voor transparantie in legitimering voor handelen</p>	<p>Stelt zich voortdurend op de hoogte van actuele maatschappelijke ontwikkelingen rondom jeugd en vertaalt dat naar een bruikbaar handelingsrepertoire.</p>

VAKDIDACTISCHE COMPETENTIE	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Leren denken en leren leren	Kan leeractiviteiten beschrijven en benoemen. Begrijpt wat leerlingen (moeten) leren denken bij de verschillende vakken. Stuurt bij lesactiviteiten op het leren leren (hoe moet je dit leren).	Herkent leernoodzaak. Vertaalt leernoodzaak bij inhouden naar lessen/activiteiten. Vertaalt leeractiviteiten naar werkvormen.	Stelt leernoodzaak systematisch vast voor individuele leerlingen en voor groepen. Ontwerpt onderwijs, afgestemd op vastgestelde onderwijsnoodzaak, voor individuen en voor groepen.		Formuleert op basis van onderzoek didactische concepten omtrent onderwerpen, thema's, vakken.
B Vakkennis en vakvaardigheden	<u>Volgt vooral de inhoudelijke lijn van het schoolboek.</u> Toont inhoudelijke kennis op niveau van het schoolboek. Prikkelde de leerlingen af en toe voor het vak en kan de relevantie benoemen.	Raadpleegt naast het schoolboek ook de methode. Toont parate inhoudelijke kennis die schoolboek ontstijgt. Geeft aanzet tot het verantwoorden van inhoudelijke keuzes. Prikkelde de leerlingen geregeld voor het vak en gaat het gesprek over relevantie aan.	Biedt lesstof aan die past bij de leerlijn en de vooraf gestelde doelen. Sluit in het aanbod aan bij de doorlopende leerlijnen binnen de school. Beargumenteer inhoudelijke keuzes in het licht van de eisen die de overheid aan het basisonderwijs stelt. Maakt het vak altijd aantrekkelijk voor leerlingen.	Toont parate, wendbare inhoudelijke kennis. Kan inhoudelijk los van schoolboek werken. Beargumenteer relevantie van les en onderwijs overtuigend. <i>Biedt de lesstof aan vanuit de gestelde doelen en hanteert de methode als ondersteunend</i>	Bewaakt de doorlopende leerlijnen van de diverse vakkennis en vakvaardigheden binnen de school als geheel.
C Taakgerichte leeromgeving creëren	<u>Gebruikt materiaal en middelen die aanwezig zijn in de klas en die horen bij de methode.</u> Benoemt leeractiviteiten. <u>Koppelt leeractiviteiten aan leerdoelen</u> <u>Gebruikt directe instructie werkvormen.</u> Gebruikt afwisselend aanbiedende en activerende werkvormen	Zoekt gericht stimulerende materialen die passen bij de les die aan de orde is. Beargumenteer keuze van leeractiviteiten. Heeft onderzoekende houding ten aanzien van ingezette werkvormen. Gebruikt verscheidene aanbiedende en activerende werkvormen, die aansluiten bij het leerstofonderdeel en de ontwikkeling van de doelgroep.	Zorgt voor ondersteunende. en stimulerende materialen. Biedt leermaterialen en -middelen aan die passen bij de verschillende achtergronden van de leerlingen Stimuleert (anderstalige) leerlingen in hun taalontwikkeling door een taalrijke leeromgeving aan te bieden (woord, beeld en tekst) Geeft taakgerichte feedback.	Ontwerpt onderwijs dat onderzoeksvaardigheden bij leerlingen ontwikkelt. <i>Stimuleert collega's om vernieuwende werkvormen te gebruiken waarmee kan worden aangesloten op verschillende niveaus in een groep.</i>	Kiest en ontwerpt leeractiviteiten steeds op weloverwogen gronden. Staat voortdurend stil bij leeropbrengst. Gebruikt rijke verscheidenheid aan aanbiedende en activerende werkvormen. <i>Verzamelt informatie over nieuwe inhoudelijke en didactische aanpakken en bespreekt de toegevoegde waarde hiervan met collega's.</i>

Pabo HvA en UPvA
Competentiematrix *Leren lesgeven in de grote stad (Amsterdam)*

<p>D Geven van instructie</p>	<p><u>Kan vertellen over de leerstof.</u> <u>Kan vakinhoud presenteren.</u> <u>Kan een gerichte instructie geven voor een eenvoudige taak.</u></p>	<p><i>Geeft directe instructie en sluit daarmee aan op de ontwikkeling van leerlingen.</i> Kan een gerichte instructie geven om complexe taak uit te voeren.</p>	<p><i>Hanteert directe instructievormen en betreft leerlingen actief bij de les.</i> Kan leerlingen zelfstandig laten denken over een casus, probleem, opgave. Kan kennis en vaardigheid aan de hand van stappenplan uitleggen Geeft instructie die voldoet aan de volgende kenmerken: gelaagd, bevat instructie op niveau van opdracht en op niveau van sturen op leren</p>		<p>Kan leerlingen eigen werktaken en leertaken laten formuleren en uitvoeren</p>
<p>E Begeleiden, stimuleren en sturen van denken en leren</p>	<p><u>Kan in kleine leerstofeenheden hulp bieden.</u> <u>Anticipeert op mogelijke problemen bij de les.</u></p>	<p>Bereidt begeleidingsstrategieën voor bij lessen. Kan ter plekke analyseren waar leren en denken stagneert. Heeft verscheidene begeleidingsstrategieën paraat. Leerprocessen begeleiden gericht op halen van leerdoelen. Stimuleert leerlingen hardop oplossingen te bedenken. Laat leerlingen oplossingsstrategieën onderling vergelijken.</p>	<p>Leert leerlingen herkennen wanneer het leren en denken stagneert. Daagt leerlingen uit het geleerde op verschillende manieren toe te passen Maakt motiverend onderwijs, dat uitdaagt tot leren. Ontwerpt onderwijs dat aansluit bij de belevingswereld van het kind, en de horizon ervan verbreedt. Geeft feedback op de meerwaarde van samenwerking voor het resultaat.</p>	<p>Bespreekt met leerling persoonlijkheidskenmerken. <i>Bespreekt met leerlingen hun prestaties en gedrag in het licht van de te behalen leerdoelen.</i> <i>Stimuleert leerlingen om in groepen meerdere toepassingen van het geleerde te bedenken.</i> Stimuleert gebruik van metacognitieve regulatie strategieën. Laat leerlingen leerresultaten aan oplossingsstrategieën koppelen en conclusies trekken.</p>	<p>Leert leerlingen een probleemanalyse te maken van stagnatie in denken en leren Leert leerlingen elkaar te begeleiden. <i>Spreekt met leerlingen over hun mogelijkheden om het nieuw geleerde toe te passen in andere situaties.</i></p>
<p>F Differentiëren van leerprocessen</p>	<p>Geeft instructies aan kleine groepjes. Houdt rekening met verschillen.</p>	<p>Zoekt oplossingen voor verschillen. Zoekt naar toegesneden bijspijkeractiviteiten. Voert groepsplan uit.</p>	<p>Kiest adequate, toegesneden bijspijkeractiviteiten. Zoekt naar verrijkingsoefeningen. <i>Hanteert voor twee basisvakken groepsplannen en herkent hierbinnen de cruciale leermomenten.</i></p>	<p>Laat leerlingen zoveel mogelijk op eigen niveau werken. Kiest adequate, toegesneden verrijkingsoefeningen <i>Ontwikkelt en gebruikt voor alle vakken groepsplannen en herkent de cruciale leermomenten daarbinnen.</i></p>	<p><i>Hanteert groepsoverstijgende doelen voor alle vakken en herkent daarbinnen de cruciale leermomenten.</i></p>

<p>G Evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen</p>	<p>Gebruikt toetsen en correctiemodellen van collega's of het schoolboek.</p> <p>Evalueert de leeropbrengst van onderwijsactiviteiten aan de hand van leerdoelen.</p>	<p>Maakt soms eigen toetsen en correctiemodellen.</p> <p>Heeft weet van tekorten van methodegebonden toetsen.</p> <p>Heeft zicht op toetsen naast methodegebonden toetsen.</p> <p>Beschrijft leerlijnen voor individuen en groepen.</p> <p>Staat geregeld stil bij leeropbrengsten.</p>	<p>Ontwerpt relatief betrouwbare en valide toetsen en correctiemodellen.</p> <p>Gebruikt waar relevant voortoetsen en diagnostische toetsen.</p> <p>Zet vanuit theorie en onderzoek, brede kennis in die werkt.</p> <p>Evalueert leeropbrengsten systematisch en koppelt terug naar ontwerpdoel.</p> <p>Ontwikkelt leerlijnen voor individuen en groepen.</p>	<p>Ontwerpt betrouwbare en valide toetsen en correctiemodellen.</p> <p>Integreert allerhande evaluatietechnieken in het leren van leerlingen.</p> <p>Verbeterd leerlijnen op basis van evaluaties.</p>	<p>Stelt zich steeds op de hoogte van actuele ontwikkelingen van didactisch onderzoek en vertaalt dat naar de onderwijspraktijk.</p> <p>Stelt zich steeds de hoogte van actuele maatschappelijke ontwikkelingen rondom onderwijs, en vertaalt dat naar de onderwijspraktijk.</p>
---	---	---	---	--	--

ORGANISATORISCHE COMPETENTIE	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Organiseren van passende en uitdagende leeromgeving	<p>Bereidt eigen onderwijsactiviteiten voor.</p> <p><u>Heeft zicht op leerlingen tijdens de groepsles.</u></p> <p>Heeft overzicht over leerlingen tijdens lessen aan een kleine groep.</p> <p>Is helder over de leertaken.</p>	<p>Bereidt vooral eigen aandeel in de les voor, en dat van leerlingen.</p> <p>Heeft goed overzicht tijdens de les.</p> <p>Gebruikt enkele activiteiten en werkvormen.</p> <p><i>Communiqueert duidelijk naar de groep wat er gedaan moet worden.</i></p> <p>Is helder over doelen, taken en verwachtingen.</p>	<p>Bereidt leerling-activerende les voor, met mogelijkheden voor differentiatie.</p> <p>Werkt soms in andere opstelling, of buiten het lokaal.</p> <p>Formuleer de doelen, taken en verwachtingen SMART.</p> <p>Weet activiteiten en werkvormen gevarieerd in te zetten.</p>	<p>Zorgt voor een sfeervol ingericht lokaal.</p> <p>Introduceert nieuwe werkvormen en activiteiten in de school.</p> <p>Gebruikt feedback van leerlingen om organisatie te verbeteren.</p> <p>Gebruikt een ruime variatie in activiteiten en werkvormen.</p>	<p>Organiseert elk type les en onderwijsactiviteit goed en vlot.</p> <p>Heeft overzicht en anticipeert tijdens de les.</p> <p>Werkt regelmatig in andere opstelling, of buiten het lokaal.</p> <p>Geeft leerlingen medeverantwoordelijkheid voor de klassenorganisatie.</p>
B Optimaal benutten van de onderwijstijd	<p><u>Maakt een planning voor leeractiviteiten.</u></p> <p><u>Let op de tijd</u></p>	<p>Is zich bewust van de realisatie van planning tijdens de les</p> <p>Stelt de planning bij.</p> <p><i>Hanteert in het lesaanbod een logische opbouw en ruimt tijd in voor vragen.</i></p>	<p>Benut onderwijstijd efficiënt</p> <p>Stimuleert leerlingen de leertijd te benutten.</p> <p><i>Stimuleert leerlingen om de gegeven leertijd efficiënt en effectief te gebruiken.</i></p>	<p>Betrekt leerlingen bij bewaken van onderwijstijd.</p> <p><i>Maakt leerlingen medeverantwoordelijk voor het effectief en efficiënt gebruik van de leertijd.</i></p>	

<p>C Systematisch volgen en administreren van leren en ontwikkeling</p>	<p>Kijkt toetsen na volgens aangegeven correctiemodel.</p> <p>Analyseert de prestatie en vergelijkt dit met de geformuleerde standaard.</p> <p>Begrijpt hoe het leerlingvolgsysteem van de school werkt.</p> <p>Ondersteunt de mentor bij het registreren van de voortgang van de leerlingen.</p>	<p>Evalueert onderwijsresultaten en leerprocessen volgens leerlijnen, vastgesteld door school en derden.</p> <p>Formuleert aandachtspunten bij resultaten op individueel niveau, groepsniveau en klassenniveau.</p> <p>Maakt bij het formuleren van leertaken gebruik van gegevens uit het leerlingvolgsysteem.</p> <p>Kan een aantal veelgebruikte testen en toetsen individueel en klassikaal uitvoeren.</p>	<p>Inhoudelijke bijdrage in werk- en projectgroepen betreffende de vernieuwing en ontwikkeling van het onderwijs.</p> <p><i>Toetst op de afgesproken momenten de voortgang in de ontwikkeling en de leerprestaties van leerlingen.</i></p> <p><i>Toetst met de juiste toetsen en onder de juiste condities de ontwikkeling en de leerprestaties van leerlingen.</i></p> <p><i>Registreert in de groepsadministratie per leerling de te behalen doelen en de voortgang hierin.</i></p> <p><i>Analyseert onder begeleiding de resultaten van de leerlingen en vertaalt dit naar het eigen handelen en de aanpak.</i></p>	<p>Organiseert een dialoog over evaluatie met collega en leiding</p> <p>Signaleert en analyseert behoeften aan vernieuwing van het onderwijs.</p> <p>Initieert de dialoog over analyse van data, mogelijke consequenties ervan voor onderwijs en de organisatie ervan.</p> <p>Stemt met collega's regelmatig af welke toetsen zij inzetten om leerprestaties te onderzoeken.</p> <p>Zet waar nodig aanvullende toetsen of testen in om de ontwikkeling of de leerprestaties van leerlingen te onderzoeken.</p> <p>Bespreekt met collega's de ontwikkeling en leerprestaties van de leerlingen en vraagt feedback op de eigen analyses.</p> <p>Analyseert op eigen initiatief de resultaten van de leerlingen en vertaalt dit naar het eigen handelen en de aanpak.</p>	<p>Doet voorstellen voor onderzoek en ontwikkelingstrajecten Rapporteert en presenteert over ontwikkelingsprocessen</p> <p><i>Verzamelt informatie over het verbeteren van klassenmanagement en het actief betrekken van leerlingen.</i></p> <p><i>Stelt in overleg met collega's vast wat belangrijke criteria en meetmomenten zijn in de voortgang van de ontwikkeling en leerprestaties van leerlingen.</i></p> <p><i>Bespreekt met collega's de voortgang van de leerontwikkeling van leerlingen binnen de school en zoekt met hen naar verbetermogelijkheden.</i></p>
<p>D Planning</p>	<p><u>Kan een afgeronde les geven.</u></p> <p>Redelijk realistische, maar weinig flexibele planning.</p> <p>Kan lesovergangen voorbereiden en zelfstandig verzorgen in de groep.</p>	<p>Kan een aantal lessen uitvoeren met een doorlopende lijn rond een hoofdstuk of onderwerp.</p> <p>Realistisch en flexibel in planning.</p> <p>Kan een dag voorbereiden en zelfstandig uitvoeren in de groep.</p>	<p>Kan een aantal weken aaneengesloten onderwijs ontwerpen en uitvoeren. Helpt leerlingen plannen.</p> <p><i>Deelt de leertijd voor leerlingen efficiënt en effectief in en hanteert een adequate planning.</i></p>	<p>Leert leerlingen plannen.</p> <p>Stelt jaarplannen op en realiseert deze.</p>	<p>Realistisch en flexibel in planning, ook van experimentele en complexe leerprocessen.</p>
<p>E Leiding geven</p>	<p><u>Kan een gesprek leiden.</u></p> <p><u>Kan de aandacht van de groep krijgen.</u></p> <p><u>Kan de aandacht van de groep houden gedurende een les.</u></p> <p>Kan een lesovergang leiden.</p>	<p>Kan een leerproces leiden waarbij verschillende groepen verschillende activiteiten uitvoeren.</p> <p>Varieert in vormen om de aandacht (terug) te krijgen. Kan de aandacht van de groep houden gedurende de dag.</p>	<p>Kan altijd de aandacht van de groep krijgen en houden.</p> <p>Sluit aan bij verschillen tussen leerlingen om de aandacht te krijgen en te houden.</p> <p>Is helder over de regels in de klas; hanteert deze consequent.</p>	<p>Kan de aandacht van de groep en individuen krijgen en houden ook in extreme situaties, waarin de veiligheid wordt bedreigd.</p> <p><i>Treedt adequaat op bij verstoringen in de les.</i></p>	<p>.</p>

SAMENWERKEN MET COLLEGA'S	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
<p>A Delen en deelnemen</p>	<p>Wisselt soms ervaringen uit met collega's.</p> <p>Ondersteunt de mentor bij het organiseren van het klaslokaal en de groep.</p> <p>Toont betrokkenheid bij een aantal teamleden.</p> <p>Heeft inbreng in teamprocessen.</p>	<p>Zoekt stelselmatig actief naar uitwisseling met collega's om eigen lessen te optimaliseren.</p> <p>Is actief lid van het team.</p> <p>Is collega's tot steun.</p> <p>Toont af en toe initiatief in het team.</p> <p><i>Treedt collega's respectvol tegemoet en houdt rekening met verschillende achtergronden en talenten.</i></p>	<p><i>Wisselt met collega's kennis en informatie uit over afspraken binnen de school.</i></p> <p><i>Biedt collega's hulp aan en vraagt indien nodig om hulp.</i></p> <p><i>Neemt actief deel aan (team)overleg.</i></p> <p><i>Zoekt collega's op die kunnen helpen bij de oplossing van een probleem en blijft hier niet mee rondlopen.</i></p>	<p>Is in staat het samenwerkingsproces binnen het team positief te beïnvloeden.</p> <p><i>Helpt collega's bij het behalen van hun resultaten door onder andere het bieden van advies en ondersteuning.</i></p> <p><i>Vervult een actieve rol tijdens teamoverleg en brengt op eigen initiatief ter zake doende onderwerpen in.</i></p> <p><i>Geeft collega's op constructieve wijze feedback op de wijze waarop zij werken aan het behalen van gezamenlijke resultaten.</i></p> <p><i>Maakt collega's attent op het naleven van onderlinge afspraken.</i></p>	<p>Wisselt structureel ervaringen uit met collega's gericht op verdere wederzijdse professionalisering.</p> <p>Is voortrekker in de samenwerking binnen het team.</p> <p><i>Fungeert als vraagbaak en steun voor collega's bij vragen en onduidelijkheden over afspraken in de dagelijkse schoolsituatie</i></p>
<p>B Gestructureerd overleggen</p>	<p>Bespreekt met mentor de lessen en activiteiten, observaties en analyses.</p>	<p>Plannen van feedback momenten aan anderen dan de mentor.</p>	<p><i>Overlegt met collega's welke activiteiten binnen de school gezamenlijk kunnen worden opgepakt</i></p> <p>Bespreekt systematisch met collega's de voortgang en ontwikkeling van leerlingen.</p>	<p>Neemt actief deel aan project- en/of werkgroepen over onderwijsprogramma's en onderwijsvernieuwing met leidinggevenden en collega's.</p> <p>Stuurt aan op nadere afspraken naar aanleiding van ontwikkelingsprocessen.</p> <p><i>Initieert activiteiten die groepsoverstijgend zijn binnen de school.</i></p>	<p>Bespreekt ontwikkelingen over het gebied van opleiding en/of coaching en over het gebied van leerling- en/of kwaliteitszorg door informatie uit wisselen en door ontwikkelafspraken te maken.</p> <p><i>Bespreekt open met collega's de onderlinge samenwerking en doet suggesties voor verbetering.</i></p> <p>Is vaardig in het begeleiden van collega's bij het ontwikkelen en uitvoeren van onderzoek;</p>
<p>C Grenzen</p>	<p>Signaleert wanneer overbelasting dreigt.</p>	<p>Probeert grenzen van tijd en betrokkenheid af te bakenen.</p>	<p>Geeft grenzen van tijd en betrokkenheid aan.</p>		<p>Spreekt de organisatie aan op verantwoordelijkheid naar haar werknemers.</p>

SAMENWERKEN MET DE OMGEVING	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Delen en deelnemen	<p><u>Leest de voorgeschreven literatuur.</u></p> <p>Is op de hoogte van de verschillende instanties die in de omgeving van de school functioneren en die buiten de basisschool en de thuissituatie opvang en uitdaging bieden.</p>	<p><u>Leest onderzoeksliteratuur om eigen observaties te staven</u></p> <p>Benoemt de specifieke kenmerken van de leefomgeving van de leerlingen en de buurt waarin de school staat.</p>	<p>Gebruikt literatuur om onderwijs- en onderzoekspraktijk te staven en te voeden</p>	<p>Is in gesprek met ouders en leerlingen over de leefomgeving waarin de school zich bevindt.</p> <p>Stemt onderwijskundig en pedagogisch handelen af in overleg met instanties rond de school.</p> <p>Neemt deel aan initiatieven om om leefomgeving van de leerlingen te verbeteren.</p>	<p>Houdt systematisch het vakgebied bij.</p>
B Doelmatig contact over onderwijs en opvoeding	<p>Toont belangstelling voor de context waarin leerlingen opgroeien.</p> <p>Kan een aantal verschillen benoemen tussen zijn eigen achtergrond en die van de leerlingen.</p>	<p>Raadpleegt deskundigen over procedures van de school.</p> <p>Toont initiatief in contact met de omgeving.</p> <p>Poogt culturele verschillen te overbruggen, onder meer door respect te tonen.</p> <p>Bereidt zich geregeld voor op belangrijke gesprekken en overlegsituaties.</p>	<p>Leverd als gesprekspartner geregeld constructieve bijdragen;</p> <p><i>Communiqueert op open wijze met ouders/verzorgers/derden en houdt rekening met en toont begrip voor hun achtergronden.</i></p> <p><i>Reageert adequaat (snel, alert, met respect, open en constructief) op vragen en opmerkingen van ouders/verzorgers/derden.</i></p>	<p>Leverd als gesprekspartner altijd constructieve bijdragen; bereidt zich steevast voor op belangrijke gesprekken en overlegsituaties.</p> <p>Past procedures van de school zelfstandig toe.</p> <p><i>Vertaalt relevante informatie van ouders/verzorgers/derden over de leerling naar het eigen aanbod voor begeleiding van de leerling</i></p> <p><i>Maakt bij collega's bespreekbaar hoe wordt samengewerkt met ouders/verzorgers/derden en maakt op basis hiervan afspraken.</i></p>	<p>Initiatiefrijk in contact met de omgeving.</p> <p>Past procedures van de school zelfstandig toe en ontwikkelt nieuwe.</p> <p>Treedt op als effectieve mediator bij moeilijke contacten.</p> <p>Treedt op als woordvoerder voor de school.</p> <p><i>Maakt bij collega's bespreekbaar hoe wordt samengewerkt met ouders/verzorgers/derden en maakt op basis hiervan afspraken.</i></p>
C Doelmatig contact over onderwijs- en opvoedingsresultaten	<p><u>Vraagt naar resultaten van de school.</u></p> <p>Neemt kennis van inspectierapporten.</p> <p>Neemt kennis van vervolgonderwijs van leerlingen.</p>	<p>Bespreekt met de mentor achtergronden van leerlingenpopulatie, in en uitstroomgegevens.</p> <p>Relateert opbrengsten van onderwijs aan context van school in grootstedelijk perspectief.</p>	<p>Stelt zich op de hoogte van de uitkomsten van onderzoek en werkgroepen in relatie tot de eigen school.</p>	<p>Weet opbrengsten van externe ontwikkelingen en onderzoek terug te vertalen naar de eigen situatie</p> <p>Onderhoudt contact en overlegt met instanties buiten de school die ook betrokken zijn bij de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen</p> <p>Neemt deel aan project- en/of werkgroepen over onderwijsprogramma', onderwijsvernieuwing met collega's, leidinggevend buiten de eigen school.</p>	<p>Neemt deel aan overleg over opleiding en/of coaching en op het gebied van leerling- en/ of kwaliteitszorg.</p> <p>Presenteert opbrengsten van onderzoek uit eigen school in breder verband: in werkgroepen in projecten.</p>

<p>D Doelmatig contact beroepsgroep</p>	<p>Kan de beroepsrollen van de leerkracht benoemen.</p>	<p>Oriënteert zich op actuele discussies over het beroep, de school en het bestuur.</p> <p>Maakt gebruik van internetfora waarin leerkrachten dilemma's, bevindingen en ontwerpen met elkaar delen.</p>	<p>Bespreekt met ouders/verzorgers de voortgang en ontwikkeling van onderwijs en school</p>	<p>Communiqueert met interne en externe zorgspecialisten over ontwikkeling en leren.</p> <p>Wisselt met de voorschool en voortgezet onderwijs over wensen/eisen ten aanzien van lesprogramma's uit.</p> <p><i>Initieert activiteiten die leiden tot samenwerking met instanties en andere betrokkenen ter bevordering van de ontwikkeling van de leerling.</i></p>	<p>Vertegenwoordigt in de beroepsgroep de school, of opbrengsten van onderzoek uit de school 'schoolbestuur'.</p>
---	---	---	---	--	---

REFLECTIE EN ONTWIKKELING	Beginnend	In ontwikkeling	Startbekwaam	Vakbekwaam	Excellent
A Zelfbeeld	Benoemt de eigen sterke of zwakke kanten bij concrete begeleidingsmomenten.	Benoemt eigen interpersoonlijk handelen. Toont inzicht in sterke en zwakke punten en leervragen ten aanzien van verschillende competenties en werkt daaraan.	<i>Vraagt anderen advies bij lastige situaties in het werk.</i> <i>Benoemt de eigen sterktes en zwaktes in kennis, vaardigheden en gedrag en zet deze om in een persoonlijk ontwikkelplan.</i>	Maakt beargumenteerde keuzes voor verdieping of verbreding van de eigen vaardigheden.	Is bekwaam in het leiden van intervisie of het geven van supervisie.
B Reflecteren	Reflecteert onder begeleiding op het eigen handelen, en verbindt er incidenteel conclusies aan voor toekomstig handelen.	Reflecteert op het eigen handelen en vraagt soms feedback.	Vraagt systematisch om feedback. Neemt initiatief ter verbetering van het eigen handelen in de praktijk. <i>Brengt aanwijzingen van anderen ter verbetering van het eigen handelen in de praktijk</i>	<i>Zet nieuw verworven kennis, vaardigheden en ervaringen om in verbetering van het eigen dagelijks handelen.</i> <i>Informeert teamleden over de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen in de omgeving of in het onderwijs voor het eigen handelen.</i> Onderzoekt voortdurend het eigen handelen met evaluatie, reflectie en feedback. Gebruikt de uitkomsten van (eigen) onderzoek om effectiever te werken. Gebruikt persoonlijke reflectie als inspiratiebron te gebruiken voor overdracht naar collega's.	<i>Informeert teamleden over de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen in de omgeving of in het onderwijs voor het eigen handelen.</i> <i>Informeert teamleden over de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen in de omgeving of in het onderwijs voor het eigen handelen.</i> <i>Informeert teamleden over de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen in de omgeving of in het onderwijs voor het eigen handelen.</i>
C Onderzoeken	<u>Uitkomsten van onderzoek die in de opleiding zijn aangeboden met betrekking tot de beroepspraktijk worden ingezet in dagelijks handelen.</u> <u>Weet welke data in de school verzameld worden en welke data verzameld kunnen worden.</u> <u>Weet data te presenteren en interpreteren.</u>	Is in staat problemen uit de beroepspraktijk te vertalen in onderzoeksvragen. Experimenteren met alternatief handelingsrepertoire en hier consequenties aan verbinden. Weet wat data betekenen voor onderwijsproces Kan data afzetten tegen landelijke/stedelijke gegevens. Onderzoekt pedagogische en didactische processen in de eigen klas.	Heeft onderzoekende opstelling in alle handelen Gebruikt persoonlijke reflectie mede als leidraad voor de professionele ontwikkeling als leerkracht. <i>Stemt de eigen ontwikkelactiviteiten af op de afspraken in het team en binnen de school.</i> <i>Onderhoudt zijn kennis en vaardigheden en werkt aan de ontwikkeling van nieuwe kennis en vaardigheden, die nodig zijn in het eigen werk.</i>	Past soms actieonderzoek en/of ontwerpgericht onderzoek toe op problemen uit de beroepspraktijk. Neemt deel aan scholings- en ontwikkelingsactiviteiten en onder andere collegiale consultatie. Houdt zich op de hoogte van de ontwikkelingen op het vakgebied, bestudeert relevante vakliteratuur. <i>Maakt bij collega's bespreekbaar hoe wordt samengewerkt met ouders/verzorgers/derden en maakt op basis hiervan afspraken.</i>	Past geregeld actieonderzoek en/of ontwerpgericht onderzoek toe op problemen uit de beroepspraktijk. Communiqueert hierover met collega's in en buiten de school. initieert onderzoeken in school houdt de voor het beroep vereiste bekwaamheden op peil en breidt deze zo nodig uit. <i>Informeert teamleden over de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen in de omgeving of in het onderwijs voor het eigen handelen.</i>